

Societat

El Fòrum Joan Alsina, fidelitat a la utopia cristiana

Lluís Costa Bofill

Joan Alsina personifica les virtuts de l'Església desitjada. Darrerament, el seu nom s'ha unit als de Joaquim Vallmajó i Gumersind Vilagran

Arran del Concili Vaticà II (1963-1965), tota una generació de capellans, majoritàriament joves, vàrem sentir créixer ales a l'esperança de veure l'Església retornar a la frescor original de l'evangeli i així ser capaç de donar resposta al que el món en necessita.

Aviat, però, començaren les decepcions. De seguida es féu palès que la paraula màgica de Joan XXIII, l'*aggiornamento*, esdevenia un miratge enmig del desert. L'Església es movia, però no pas cap endavant; el llast era massa feixuc i l'enyor de les posicions decrepites podia més que les ganes de volar. La vella guàrdia pretoriana, dispersada durant el Concili, va recuperar aviat les regnes del moviment i es va imposar la fidelitat a la tradició escleròtica. El principi més valuós era: «Sempre s'ha fet així, per tant és bo de continuar fent-ho així». S'obviava sense embuts la falsedat de la primera part de l'axioma: no sempre s'havia fet així. Però això no era discutible; tornava una altra vella dita: «Roma ha parlat, la causa resta conclusa».

Una colla de capellans es van reagrupar per no deixar-se engolir per una Església immobiliària que, malgrat tot, estimaven

El replegament del post-Concili

La reculada es féu tan manifesta que molts excel·lents sacerdots i agents de la pastoral s'hi asfixiaren i foren empressos a abandonar el ministeri; optaren per viure la seva vocació des d'altres perspectives professionals i afectives. Encara que les estadístiques són fredes i els números no traspuen els matisos ni la varietat de les situacions vitals, ofereixen informació per a l'anàlisi de les tendències i dels moviments socials. Hi ha una dada significativa, tot i que per generar conclusions fermes mereixeria puntualitzacions individualitzades: des del 1967 han deixat el ministeri més d'un centenar de capellans. Atès que actualment som 226 en exercici, la recuperació dels que han plegat suposaria un augment d'un 50% de la plantilla, quantitat ben remarcable davant dels plans esquincats per l'escassetat de recursos disponibles.

Altres optaren per mantenir la fermentació des de dintre, buscant aire fresc en els moviments de base o els moviments especialitzats, que revifaren amb empena i multitud de sigles en diversos àmbits: rural (JAC), estudiantil (JEC), independent o urbà (JIC), obrer (JOC i HOAC), juvenil i adolescent (MIJAC), barris i grups alternatius (comunitats de base), polític (Cristians pel Socialisme)... Maldaven per reorganitzar la resistència, a fi que no es neulassin tantes il·lusions tot just poncellades.

Tanmateix, pel que s'anà veient, la seva renitència, a més de costeruda, esdevenia incapaç d'aturar l'allau. La part més influent de la jerarquia empenyia l'Església cap a un replegament entorn d'ella mateixa i a cercar la seguretat en la defensa de les fronteres conquerides, a tancar portes i finestres per evitar la contaminació externa, encara que l'aire interior es fes ranci i irrespirable.

El Concili Tarraconense, un goig sense alegria

Una pausa reconfortant s'esdevingué amb el Concili Tarraconense (1995), però va ser només això: una pausa, i ben breu. El va convocar l'arquebisbe de Tarragona, el Dr. Pont i Gol, com una experiència de re florida del Vaticà II, més propera i, per tant, més emotiva, ja que es presentava com la recuperació d'una tradició secular de col·legialitat en la regidoria teològica i moral de les diverses regions eclesiaístiques i com una avinentesa per acostar les grans propostes del Vaticà II a la vida quotidiana de les esglésies diocesanes de l'àmbit històric i cultural més homogeni.

Va revifar moltes expectatives, ja que es convidà a participar en els treballs previs tots aquells estaments i particulars que són l'Església real i sencera i va aconseguir una resposta entusiasta: es van suggerir els temes més candents, es van proposar àmbits de diàleg, es van oferir línies de renovació... Durant la celebració del Concili, els delegats (elegits amb diversos graus de democràcia per les cúries episcopals, les institucions diocesanes i les comunitats més bàsiques, com les parròquies i els moviments apostòlics) van viure un clima de diàleg excepcional, per la llibertat i profunditat de les intervencions a les assemblees i als grups de treball.

Però tot plegat va ser un altre goig sense alegria, perquè, quan s'acostava l'hora de la redacció de les conclusions i propostes que calia lliurar a Roma per sol·licitar-ne la ratificació, el fantasma de la censura va fer estralls i tot va acabar com el rosari de l'aurora. Els organitzadors varen recollir un document de mínims, que, tot i el seu minimalisme, va haver de fer un llarg i penós pelegrinatge pels despatxos de tots els dicasteris que el va deixar quasi

inert, esgotat i sense esma. Resumint el missatge de tot el procés, no va pas ser gaire diferent del de sempre: cal reformar l'Església, però cal fer-ho amb molta prudència i amb el fre de mà posat; en tot cas, és bo de canviar alguna cosa perquè tot quedi igual. La raó de fons d'aquest viacrucis era la tan insistent reclamació (més que ara, que ja s'ha fos i ha mort d'inanició) de la Conferència Episcopal Catalana, de la qual ni a Roma i molt menys a Madrid no volen ni sentir la ferum, evidentment no pas per raons teològiques ni pastorals, sinó de poder econòmic i polític.

Un reagrupament per no perdre la veu

En aquest context, una colla de capellans iniciaren el camí del reagrupament per no perdre la veu i no deixar-se engolir per aquella Església immobiliària, que, malgrat tot, tant estimaven i al servei de la qual havien esmerçat tants anys i tanta dedicació.

El primer toc de diana va sonar amb motiu d'una carta, datada el 22 de setembre de 1999, escrita personalment pel bisbe Jaume a tots els capellans del bisbat i en què els trametia l'avís de Roma que desautoritzava les celebracions penitencials amb absolució col·lectiva. Ens reunirem a final de setembre per posar en comú les reaccions.

De la reunió en sortí una resposta signada per 65 capellans encarregats de més d'un centenar de parròquies, més d'un terç de la població diocesana, que lliurarem al bisbe a final d'octubre. Hi constàvem amb inquietud com una ideologia integrista i clarament conservadora s'anava apoderant de l'Església, i n'estava ofegant el rejuveniment iniciat pel Concili Vaticà II. Lamentàvem que una de les víctimes d'aquesta croada fos precisament el sagrament de la reconciliació, peça

clau per al creixement de la vida cristiana, ja que es reforçaven els aspectes que el feien més odiós: l'intent de domini de les consciències i la ingerència injustificada en la intimitat personal. Posàvem, a més, en relleu com les celebracions comunitàries havien ajudat a alliberar molts fidels d'escrúpols i sentiments de culpa angoixants i a descobrir-los el sentit festiu i joiós del retorn a la casa pairal, havent comprès millor la dimensió comunitària del pecat i del perdó.

Tot i que el diàleg no va tenir èxit, perquè la imposició venia de més amunt i es va mantenir la posició inicial, la majoria vàrem continuar celebrant comunitàriament la Penitència, amb algun maquillatge per evitar enfrontaments majors. L'experiència de suport mutu i de reflexió oberta va semblar positiva i va sorgir la proposta de continuar reunint-nos per mantenir vius els principis que havien animat les primeres trobades.

Per facilitar la identificació i fixar uns punts de referència entenedors, vàrem escollir el nom de Fòrum Joan Alsina. El títol de Fòrum remarcava que no volíem ser una entitat tancada als socis, sinó un espai obert de debat i de confrontació d'idees per actuar amb coherència i compromís. Joan Alsina personificava les virtuts de l'Església desitjada i era un bon testimoni de gosadia profètica, que hagué de pagar amb la pròpia vida, afusellat pels esbirros de Pinochet el setembre de 1973. En un dels nostres darrers documents insistim en el seu atractiu referencial, juntament amb el de Joaquim Vallmajor i el de Gumersind Palahi.

A partir d'aleshores, el Fòrum ha anat seguint un camí de respecte a la jerarquia, però també de lleialtat a la pròpia consciència, que demana no renunciar a fer tot el que es pugui per aconseguir que el seguiment de Jesús

esdevingui allò que hauria d'haver estat sempre: un estil de vida fraternal centrat en el servei, com el de Jesús, que rentà els peus als deixebles, cosa que només feien els esclaus.

Els documents del Fòrum

Ja posats en aquesta actitud, el Fòrum ha intentat de fer sentir la seva veu i aportar el seu punt de vista amb diversos documents, que posen en relleu els primers pals que voldríem treure de les rodes perquè el carro pogués avançar de veritat. Vegem-ne els més significatius:

Jubileu del 2000

L'any 2000 va ser proclamat pel Papa any jubilar de Santiago de Compostel·la. Els objectius d'aquesta mena de celebracions són difícils de definir, per la seva complexitat i pels seus orígens ancestrals, molt allunyats de la mentalitat moderna. El més rellevant és la sacralització de la tendència de totes les cultures a visitar els llocs mítics: santuaris, casals, relíquies, vestigis d'identitat... L'edat mitjana hi va incloure el vidriós tema de les indulgències, la guspira que va encendre la rebel·lió protestant i la Reforma Luterana. Malgrat tot, encara s'insisteix en els favors espirituals que es poden guanyar amb aquestes peregrinacions a llocs considerats sants. El Fòrum va publicar un document en què reclamava el retorn de l'any jubilar al seu sentit més genuí, el que tenia ja en l'Antic Testament: un temps en què es perdonaven els deutes, es dirimien pacíficament els conflictes, s'ammistiaven els delictes i es feien les paus generosament. Demanàvem que l'Església es manifestés amb especial intensitat com un signe de comunió i no d'exclusió, que visqués un any de gràcia, de gratuïtat, de reconciliació i

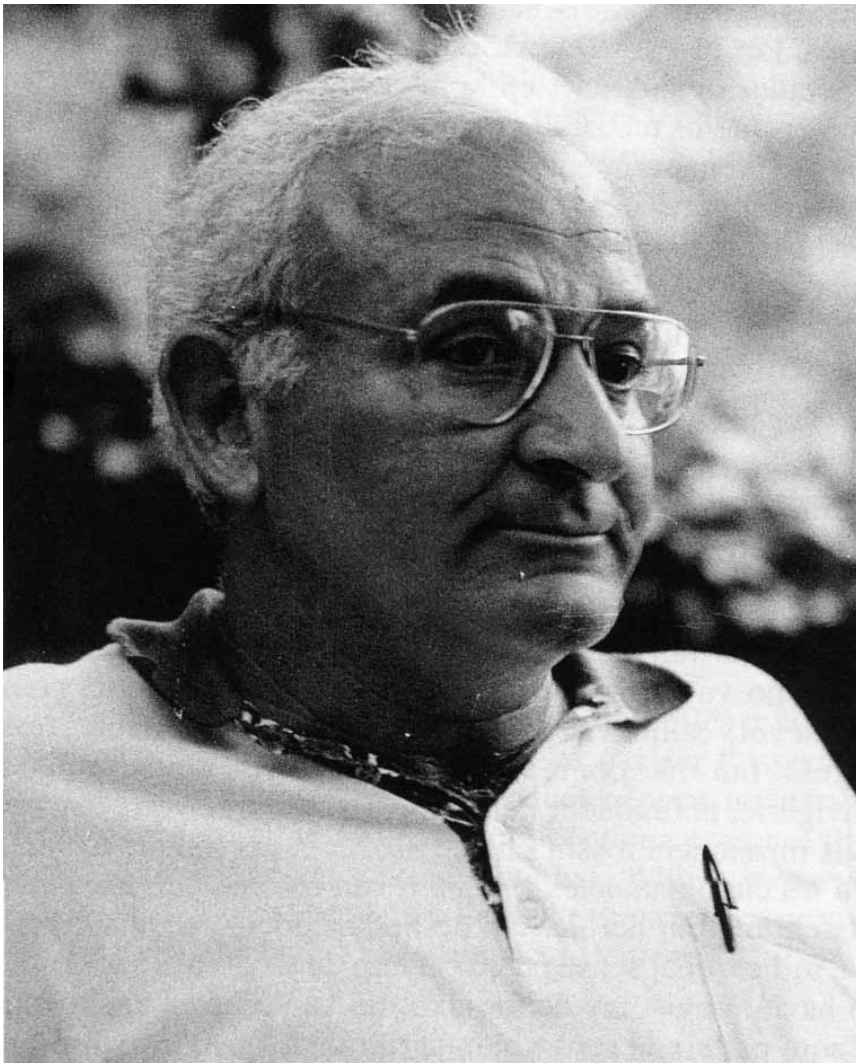
d'abraçades fraternals. Com a penyor d'aquest gir radical, proposàvem el retrobament amb els capellans que havien estat apartats del ministeri; ja que, segons la teologia més ortodoxa i unànime, no havien deixat mai de ser sacerdots, era just de tornar a treballar plegats en el servei del poble de Déu. Per la nostra banda, ja ho complíem convidant-los a incorporar-se al Fòrum i a col·laborar plenament en la nostra tasca.

Relleu del bisbe (juny 2001)

Els últims mesos del 2000 es va saber que el bisbe Jaume, a més d'acostar-se a l'edat reglamentària, volia presentar la seva renúncia inajornable a la seu gironina per raons de salut, ja que tenia el cor delicat i havia sofert diverses operacions quirúrgiques. El relleu del bisbe era un esdeveniment decisiu per a l'església diocesana i, per això, de seguida ens vàrem plantejar la manera de dir-hi alguna cosa. Durant molts mesos vàrem elaborar un document per expressar amb molta cura quin creïem que havia de ser el perfil del nou bisbe. També dissenyàrem l'estratègia per a la difusió del text i la recollida d'adhesions més enllà del clos clerical.

El 5 d'abril, prèvia sol·licitud escrita i comunicació personal al nostre bisbe, una representació del Fòrum i de Xarxa Cristiana va ser rebuda pel nunci a Madrid. El contingut de l'entrevista, en la qual se li lliurà el text i els impresos per a les signatures, va ser explicat àmpliament en una roda de premsa als mitjans de comunicació. En resum, va trobar bé que se li fessin arribar signatures d'adhesió a l'escrit i, fins i tot, noms concrets, i va assegurar diverses vegades que el bisbe de Girona seria català i que respondria a les característiques del perfil suggerit. El 6 de juliol, representants del Fòrum

Joan Alsina personifica les virtuts de l'Església desitjada. Darrerament, el seu nom s'ha unit als de Joaquim Vallmajó i Gumersind Vilagran

Joaquim Vallmajó (Navata 1941 - Rwanda 1994)

i de Xarxa Cristiana varen lliurar al bisbe Jaume còpies de les signatures enviades al nunci: 8.000 signatures personals i 60 d'entitats.

El document proposava de celebrar la incorporació del nou bisbe com un esdeveniment de veritable coresponsabilitat. En un dels apartats es demanava que el bisbe «fes creïble la Bona Nova de Jesús». Això s'aconseguiria si s'acomplien tres condicions: que el seu testimoni fos tothora una invitació a la joia de creure i de posar-se al servei dels altres, que mai no

cedís a la temptació d'imposar el missatge cristià pel principi d'autoritat, i que tingués molt present l'aforisme evangèlic «El dissabte ha estat fet per a l'home i no l'home per al dissabte».

A part de les bones paraules de les dues entrevistes, no hi va pas haver cap altra comunicació ni informació, i el 30 d'octubre de 2001, des de la cúpula (com era habitual), va ser nomenat bisbe de Girona monsenyor Carles Soler Perdigó, que fins aleshores havia estat auxiliar del bisbe de Barcelona.

Perfils de l'Església que anem construint (gener 2002)

Un cop el bisbe Carles va ser a Girona, com que ja havíem fet públic el perfil episcopal que creïem adient, ens va semblar oportú d'expressar que els trets d'aquest perfil no eren pas arbitraris ni gratuïts, sinó que responien al perfil de l'Església que volíem i que ja anàvem construint, amb la vista posada en l'Evangeli. Pensàrem que era bo que el nou bisbe sabés que podia comptar amb nosaltres per fer-la créixer i arrelar i, per això, publicàrem el document que porta aquest títol.

En un breu preàmbul hi establíem les tres coordenades que marcaven el camp de la reflexió: les inquietuds de les comunitats cristianes, la Bona Notícia de Jesús i el Concili Vaticà II. Hi avançàvem també tres actituds fonamentals per a l'Església: havia de ser humil i servidora, atenta als valors emergents i compromesa realment en la construcció del projecte de Jesús, el seu Regne.

En la primera part, afirmàvem que calia avançar cap a una Església més participativa i democràtica, espolsant els tabús que desperta aquesta darrera qualitat i intentant de treure tot el suc al significat d'ambdues: calia aconseguir una igualtat real i radical de tots els membres de la comunitat, reconèixer sense embuts la riquesa de la diversitat i de la pluralitat, defensar la llibertat d'expressió sense represàlies ni coaccions i definir l'autoritat com una funció de servei i no de direcció dictatorial.

A la segona part, fixàvem l'altra fita fonamental: caminar cap a una Església decididament posicionada a favor de la justícia i la llibertat. Els principis generals d'aquest apartat, tot i que eren exigents, no havien de despertar gaires suspicàcies, ja que els discursos oficials també els inclouen:

l'Església ha de prendre una actitud més profètica i valenta en la denúncia de les flagrants desigualtats en el repartiment de la riquesa i en les situacions d'explotació dels més febles; s'ha d'implicar més en l'esforç per aconseguir la superació de tota mena d'exclusions socials, amb fets i gestos de despreniment i no només amb paraules consoladores. Però hi explicitàvem conseqüències i conclusions que aixecaren molta polseguera. Hi afirmàvem: «Cal assegurar l'exercici real de tots els drets humans, tant per als homes com per a les dones, sense excepció. Serà aleshores quan estarem legitimats per exigir-ho també de portes enfora». Llavors esmentàvem alguns àmbits on calia aplicar-ho: concessió dels ministeris per a les dones, acceptació del celibat opcional per als capellans, tracte respectuós per als diversos models familiars, llibertat de càtedra per als dissidents... La simple enumeració d'aquests exemples va desfermar l'escàndol i els mitjans de comunicació van atiar-lo a pleret. Vàrem rebre reaccions de tota mena i de totes bandes. Com que els diaris i les ràdios de Madrid se'n varen fer ressò, ens en varen arribar de diversos llocs d'Espanya, d'Europa i fins i tot de Sud-amèrica. Al Vaticà també en varen prendre nota i varen posar una taca molt negra a la fitxa no solament dels signants, sinó del bisbat i del bisbe, cosa de la qual encara no s'ha refet.

No a la guerra! Sí a la justícia i a la pau! (desembre 2002)

El mes d'octubre de 2002 s'acordà crear una comissió que redactés un escrit de denúncia de la mentalització bèl·lica promoguda pels EUA i pel govern d'Aznar, que, des de l'Evangeli, era inacceptable. Un cop redactat el document, davant del clima de crispació creixent i de

Pep Claparots

l'encuny de la guerra preventiva, decidírem que calia estendre la campanya a l'exterior i, juntament amb altres entitats, convocar una jornada de contestació. De tota manera, a la reunió del mes de gener, s'acordà trametre l'escrit a tots els diputats catalans al Parlament Europeu, als portaveus dels grups polítics amb representació al Parlament de Catalunya, als presidents de la Conferència Episcopal Espanyola i al de la Tarraconense, i al nunci del Papa a Madrid.

El dia 15 de març de 2003 vàrem celebrar les 10 Hores per la Pau a la Catedral i a les escales, amb la participació de més d'una vintena d'entitats ben diverses (artístiques, culturals, religioses, acadèmiques...) i representacions d'altres confessions

religioses. El bisbe també hi va ser present una estona. El lema era «No a la derrota de la humanitat». El manifest proclamava amb força que l'autèntica amenaça per a la pau són les injustícies permanents i que l'única prevenció contra la guerra és la lluita sincera i eficaç contra la pobresa i la discriminació.

Reflexió sobre l'acolliment de les persones a l'Església (abril 2004)

El mes d'abril de 2004 vàrem publicar un document amb el títol que encapçala el paràgraf. Sembla anodí, però no en vàrem saber trobar cap que inclogués referències més concretes a les dramàtiques situacions que ens disposàvem a tractar. Són molt delicades i complexes, però, per això mateix, les afrontàvem amb tota

Després de vuit anys d'existència, la fidelitat del Fòrum a la utopia i la constància dels seus membres en la brega són incontestables

la prudència de què érem capaços. De fet, és el document que ha fet un camí més llarg, en què ens hem entretingut més a discutir matisos, a demanar aportacions externes i que ha sofert més correccions des de l'inici. I, malgrat tot, per primera vegada, el bisbe Carles va fer en resposta una carta oberta a tots els capellans, que va llegir i consta en acta a la sessió del Consell Presbiteral i que publicà al *Butlletí Oficial del Bisbat*. No contradeia pas el contingut ni desfeia les argumentacions del document; blasmava iradament la forma i l'oportunitat de fer-lo públic i ens acusava de voler suplantar el magisteri jeràrquic.

La nostra intenció era alleujar el sofriment de tantes persones que viuen en conflicte per culpa de la intransigència de la normativa oficial entorn dels canvis socials i culturals de la vida moderna: inestabilitat de les parelles, fecunditat responsable, repressió sexual, moralitat immobilista... L'escrit inclou una llarga i acurada reflexió sobre les lliçons de respecte, acolliment i misericòrdia que trobem als evangelis: els «pecadors», fins els més desvergonyits i coneguts públicament, sempre troben en Jesús els braços oberts, sense que calguin ni disculpes ni acusacions explícites ni cap tràmit jurídic. A la segona part, presentàvem unes propostes que havien de contribuir a fer visibles i creïbles aquestes mateixes actituds de l'Església: emprar un llenguatge respectuós, sense connotacions despectives; reconèixer, remarcar la càrrega d'amor que porta la sexualitat; acollir tothom, sense discriminacions ideològiques ni moralistes; afavorir la plena igualtat home/dona, revisar els processos de dissolució dels vincles matrimonials... Com ja havíem dit abans, la llei ha d'estar al servei de les persones i no a la inversa.

Una cultura de l'acollida **(setembre 2006)**

Aquest document és ben diferent de tots els altres. És molt llarg: té sis pàgines de lletra petita i està farcit de citacions ben diverses. A la presentació se'n plantegen clarament els objectius i l'abast: «Hem dedicat una part important de les reunions del curs 2005-06 a fer una aproximació al tema de la immigració. El resultat és aquest document que titulem *Una cultura de l'acollida. Algunes reflexions sobre la immigració. Eina per fer una revisió de vida*. No és un document clos, sinó un material de partida per ajudar comunitats cristianes, equips de moviments, i equips diversos que s'inspiren en l'Evangelí, a replantejar-se l'actitud davant de la immigració, a revisar amb quina mirada l'atenen, amb quins criteris l'avaluen i quin tipus de praxi estan portant a terme. El que oferim és una possible pauta per seguir els tres moments típics de la Revisió de Vida: veure, jutjar i actuar. Voldria ser un ajut per traduir a la vida de cada dia les paraules de l'Evangelí "Era foraster i em vàreu acollir".

»El punt d'arrancada marca les fites per a tot el camí: la immigració és una realitat que sempre provoca morts i sofriments intensos en aquells que hi són empesos. Per tant, mai no en podem parlar des d'una perspectiva neutra ni alienant. Hi ha qui la veu com un problema social en el lloc de destinació, però la gravetat del problema rau precisament en aquesta percepció que esdevé prejudici indiscutible. Es tracta de posar en evidència la veritable arrel del conflicte, que és la brutal injustícia en el repartiment dels béns bàsics, l'espoliació dels països d'origen i la responsabilitat d'aquells que, després d'arruïnar-los, rebutgen assumir les conseqüències de la seva voracitat. »

El març del 2007 reblàrem el clau amb una nota de suport a l'associació Àkan, sense menystenir altres entitats de dedicació també realment lloables, perquè creïem que podia ser un punt de referència per a les actuacions en la línia suggerida, ja que realitza un acompanyament individualitzat, integral i en xarxa a aquells que troben totes les portes tancades i no tenen on aferrar-se.

10 Hores per la Pau a l'escalinata de la Catedral.

«No a la derrota de la humanitat», amb l'adhesió d'una vintena d'entitats i grups

Uns referents lluminosos **(setembre 2006)**

Quasi al mateix temps, publicàvem un altre document que tancava la trilogia del nostre pensament fonamental. Havíem definit els perfils de l'Església que anem construint i el perfil del bisbe que hi corresponia; hi faltava el perfil del capellà que pretenem assolir i acréixer. El títol complet era *Uns referents lluminosos. Capellans en el món d'avui*.

Hi establim un ordre de prioritats: lleialtat a un mateix i a la pròpia consciència; lleialtat a Jesús i a l'Església que va naixent de la seva llavor; lleialtat al poble, sobretot a la gent que les Benaurances defineixen com a pobres, que sofreixen i són humiliats. I, per no deixar caps per lligar, en trèiem una conseqüència, cantelluda però ben assimilada: en cas de conflicte entre el servei als desvalguts i la submissió a l'autoritat establerta, si no es pot resoldre mitjançant el diàleg respectuós, ens decantem, no pas sense dolor, a favor de la tercera fidelitat, que inclou i curulla les altres; preferim equivocar-nos amb els que no tenen veu ni força que no pas encertar-la pels camins d'una obediència cega als que exerceixen el poder.

Llavors recorriem a tres testimonis, que havien encarnat esplendorosament aquestes lleialtats; són alguns dels nostres sants, alguns dels més propers en l'espai, en el temps i en la sin-

tonia: Joan Alsina, màrtir al costat del poble xilè i dels companys de l'Hospital de Santiago, on treballava, segrestat i assassinat per un escamot de l'exèrcit de Pinochet el 19 de setembre de 1973; Joaquim Vallmajó, màrtir al servei dels desplaçats i trepitjats per la contesa caïnita de Rwanda, assassinat el 26 d'abril de 1994 pels senyors de la guerra, que no podien suportar la seva gosadia profètica; Gumersind Vila-gran, l'acolliment fet persona, capaç de no tenir res seu, ni la casa, que era la llar de tothom, encara que li robesin tot i l'apallissessin més d'una vegada. S'han fet servidors heroics, i s'han acostat molt a l'exemple del Mestre; nosaltres voldríem anar-nos acostant cada dia, malgrat els regateigs de la nostra mesquinesa, al seu generós testimoni per poder estar, també, més a prop del Mestre.

Els blasmes i els retrets

Un cop fet el recorregut pels documents, hem d'afrontar dues qüestions que ens plantegen sovint:

La primera és «Quanta gent sou al Fòrum Joan Alsina?». No podem pas respondre-hi amb una sola dada, ja que no som una associació amb llista d'inscrits i quotes periòdiques, sinó un espai obert de debat, on molts entren i surten sense haver-ho de justificar. Els números més precisos corresponen a les adhesions que han merescut els diversos documents: A

favor de la celebració comunitària de la Penitència, 65; Sobre el jubileu de l'any 2000, 50; Entorn del relleu del bisbe, 50; Perfils de l'Església que anem construint, 71; A favor de la justícia i la pau, 81; Reflexions sobre l'acolliment de tothom sense discriminacions, 73; Perfils del capellà en el món d'avui, 66. A les reunions ordinàries, hi ha una mitjana d'una trentena d'assistents, que no sempre són els mateixos; una cinquantena hi assisteixen amb assiduitat regular. Podem dir que hi ha 90 capellans que han signat algun dels documents, tenint en compte que, a partir del tercer, hi incloem sempre els que s'han secularitzat, que representen aproximadament un 20%.

La segona qüestió és la dels retrets que hem rebut des de les instàncies més diverses, des del bisbe fins a cartes al director en molts diaris, i també alguna diatriba anònima. Els podem agrupar en dos blocs, que corresponen precisament als dos grans principis que intentem de proclamar i defensar en totes les nostres actuacions:

Dins el primer bloc hi ha el retret que ens llançava el bisbe Carles en una de les seves desafortuna-

Hi ha molts elements que presagien una onada de conservadorisme que pretén endur-se qualsevol dissidència en el si de l'Església

des cartes obertes a tots els capellans, en què desqualificava sense matisos la nostra tasca i ens acusava de desafecció a l'Església; el mateix blasme que se'ns feia en una carta en un diari, però presentat d'una manera molt més grollera: «Si no us agrada l'Església, sortiu-ne i deixeu-nos en pau!». Ni l'un ni els altres no han volgut entendre la nostra actitud radical: si denunciem o critiquem algun estament de l'Església, no és per animadversió ni per despit, sinó tot al contrari; ho fem perquè l'estimem i hi dediquem els nostres afanys més nobles. Ens fa patir que la seva fidelitat a l'Evangelí sigui tan ambigua i tèrbola i que tan poca gent hi pugui veure reflectida l'esplendorosa bondat de Déu. Si ens rebel·lem contra les seves misèries, és perquè la voldríem veure radiant, sense tantes taques ni arrugues, que marceixen el seu rostre.

El segon bloc és encara més decebedor. Ens recreen a tort i a dret i d'una manera incomprendible, també el bisbe amb insistència, que trenquem i som causa de divisió en l'Església i especialment en el presbiteri. Sempre que es demana unitat des del poder es pretén imposar la submissió i la uniformitat com a elements bàsics i indiscutibles. Tampoc en l'Església no hi ha manera de trencar aquesta dinàmica. I, malgrat tot, ens hem entestat a intentar que la diversitat enriqueixi la unitat i que la visió polièdrica de la veritat acabi oferint-ne una perspectiva més estimulante i engrescadora. No podem acceptar que cap persona ni cap grup monopòlitzi la possessió de la veritat i exclouï qualsevol dissidència. La unitat només esdevé viva i real quan aconseguim convertir les divergències en complementarietats i construir una Única Veritat amb les peces que tots hi aportem des de la humilitat i la solidaritat.

Pintada d'un mural a la plaça dels Apòstols de Girona.

Una darrera pinzellada per remarcar que cap dels detractors s'ha pres la molèstia de contradir raonadament, matisar ni justificar les errades del contingut o les argumentacions dels nostres escrits. S'han limitat a blasmar el procediment, l'oportunitat o la forma de presentar-los. Les reflexions queden en peu, i fins i tot podem pensar que les comparteixen d'alguna manera, ja que no les refuten explícitament.

Llums i ombres a l'horitzó

A l'horitzó del Fòrum, com en el de molts altres moviments alternatius, hi ha contrast de llums i ombres. Després de vuit anys, la fidelitat a la utopia i la constància en la brega d'aquells que hi hem anat deixant les suors són incontestables. Els sotsobres han sovintejat, però hem capejat el temporal amb prou destresa. El motor, doncs, encara té corda. La necessitat del nostre esgarip enmig de la croada domadora i tanta gent que acull l'alçada d'oxigen amb alleujament en garanteixen la continuïtat, encara que, potser, canviï algun ritme.

Les foscoros són evidents. Hi ha molts elements que presagien una

onada de conservadorisme ultrancer, que pretén endur-se qualsevol dissidència. Són presents en tots els camps i també en el religiós. En el nostre cas hi ha agreujants: la noves fornades de capellans, a més de minses, són refractàries a la democràcia interna i a l'autocrítica. Molts miren amb mals ulls la nostra reivindicació del pluralisme i no hi falta qui hi pren una actitud clarament contrària. Això vol dir que el relleu és difícil i que la continuïtat formal no està pas garantida.

Ens consola pensar que potser podrem aplicar-nos allò que Espriu digué respecte a la llengua catalana: «Hem viscut per salvar-vos els mots». Nosaltres podrem dir que hem viscut intentant salvar aquell mot imperatiu, «L'Església sempre ha de ser reformada», que tantes vegades ha ressonat entre les generacions cristianes que ens han precedit.

Lluís Costa Bofill és rector de Camallera i membre del Fòrum Joan Alsina

N. B. Podeu trobar tota la informació sobre el Fòrum (què és, quines activitats fa, quins documents ha editat, amb quins altres moviments té relacions directes...) al nostre web: <http://club.telepolis.com/forumjoanalsina/>